

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi pellonraivausmaksusta
annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että pellonraivausmaksusta annetun lain voimassaoloaikaa jatkettaisiin koskemaan vuotta 1990. Lakia ehdotetaan samalla muutettavaksi siten, että lupa pellonraivaukseen ilman pellonraivausmaksua voitaisiin myöntää eräissä Lapin läänin kunnissa tilan rehuomavaraisuuden saattamiseksi

enintään 75 prosentiksi. Lakiin ehdotetaan tehtäväksi lisäksi eräitä pienehköjä tarkistuksia.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1990 alusta. Esitys liittyy vuoden 1990 tulo- ja menoarvioesitykseen, joten se tulisi käsitellä samassa sen yhteydessä.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Maataloustuotteiden ylituotannosta aiheutuvat vientikustannukset kasvoivat nopeasti erityisesti 1980-luvun alkupuoliskolla. Vientikustannusten kohoaminen johtui pääasiassa maataloustuotteiden kotimarkkinahintojen ja vientihintojen välisen eron jatkuvasta suurenemisestä. Useimmissa teollistuneissa maissa vallitsevan ylituotannon takia maataloustuotteiden maailmanmarkkinahinnat ovat olleet erittäin alhaiset. Vaikka eräiden maataloustuotteiden maailmanmarkkinahinnat ovatkin ainakin tilapäisesti jonkin verran nousseet, rasittaa maataloustuotteiden vienti edelleen huomattavasti etenkin valtiontaloutta mutta myös maatalouselinkeinoja. Valtion ja maataloustuottajien vastuusta maataloustuotteiden vientikustannuksista on säädetty maataloustulolaeissa.

Erilaisilla maatalouspoliittisilla toimenpiteillä on pyritty ohjaamaan ja rajoittamaan maataloustuotantoa. Myös vapaaehtoisilla tuotannon vähentämissopimuksilla on tavoiteltu tuotannon ja kulutuksen parempaa tasapainoa.

Vuodesta 1977 alkaen on viljelijöiden kanssa tehty erilaisia tuotannonmuutos- ja tuotannonvähentämissopimuksia, joista osa on välillisesti vaikuttanut myös viljelyksessä olevaan peltoalaan. Huomattavin vaikutus viljeltävän peltoalan kannalta on ollut kesannoimissopimuksilla, jotka kuluvana vuonna koskevat noin 189 100 pellohehtaaria.

Viljelyksessä olevaan peltoalaan väliaikaisesti vaikuttavien toimenpiteiden ohella on pyritty edistämään peltojen metsittämistä.

Samaan aikaan, kun peltoalaa on pyritty supistamaan, on uuden pellon raivaus lisääntynyt voimakkaasti. Uutta peltoa on vuosina 1983—1987 raivattu maatilarekisterin mukaan seuraavasti:

Vuosi	Uudisraivaus (ha)
1983	5 530
1984	6 426
1985	9 635
1986	17 750
1987	11 766

Edellä kuvatussa tuotantopoliittisessa tilanteessa tällaista pellon raivausta ei ole pidetty perusteltuna. Maataloustuotteiden viennistä valtiolle ja maataloudelle aiheutuvien kustannusten kasvun ehkäisemiseksi ja muiden tuotantorajoitustoimenpiteiden vaikutusten tehostamiseksi annettiin 26 päivänä kesäkuuta 1987 laki pellonraivausmaksusta (602/87). Lakia sovellettiin 1 päivänä heinäkuuta ja sen jälkeen vuonna 1987 aloitettuihin pellonraivauksiin. Lain periaatteena oli, että raivaaja maksaa uudesta pellostä aiheutuvat ylituotannon vientikustannukset. Pellonraivausmaksua oli suoritettava 300 markkaa aarilta. Maksun laskettiin vastaavan viidestä kuuteen vuoden vientikustannuksia.

Peltoa raivattiin tai raivaustoimenpiteitä aloitettiin kuitenkin erityisen paljon ennen lain voimaantuloa. Pellonraivaustoimenpiteitä suoritettiin yli 40 000 hehtaarin alalla siten, ettei raivauksesta aiheutunut raivausmaksuvelvoitetta.

Pellonraivausmaksusta annettua lakia muutettiin väliaikaisesti vuonna 1987 ja vuonna 1988. Pellonraivausmaksusta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta annetuilla laeilla (1318/87 ja 1306/88) lain voimassaoloaikaa jatkettiin vuoden kerrallaan niin, että lakia sovelletaan sen voimaantulopäivänä ja sen jälkeen vuosina 1987—1989 aloitettuihin pellonraivauksiin.

Laissa on maksuvelvollisuudesta säädetty vähäisiä helpotuksia. Maksua ei peritä, jos sen määrä samalle omistajalle kuuluvien alueiden osalta ei ylitä lain voimassaoloaikana yhteensä 3 000 markkaa. Toisin sanoen ilman maksuvelvollisuutta on saanut raivata peltoa yhteensä enintään 10 aaria.

Lain 3 a §:n mukaan pellonraivausmaksua ei ole suoritettava, jos maatalouspiiri on ennen raivauksen aloittamista myöntänyt pellonraivauksen luvan. Lupa voidaan myöntää muun muassa, kun maatilasta luovutetaan maata muuhun kuin maataloudelliseen tarkoitukseen tai kun raivausalaa vastaava pelto metsitetään. Lupa voidaan myös myöntää rehuomavaraisuuden lisäämiseen tietyissä tapauksissa vuokrapeltojen menettämisen yhteydessä sekä luontaiselinkeinolaissa (610/84) määritetyllä alueella. Kun lain voimassaoloaikaa jatkettiin koskemaan vuotta 1989, lain 15 §:ää muutettiin siten, että tietyissä tapauksissa maa- ja metsätalousministeriö voi antaa sitovan ennakkotiedon pellonraivausmaksusta vapauttamisesta.

Säännös on tarkoitettu niitä kohtuussyistä ratkaistavia tapauksia varten, joita ei voida ratkaista 3 a §:n perusteella.

Vuonna 1988 raivausmaksun alaista peltoa raivattiin noin 20 hehtaaria. Raivauslupia maatilahallitus myönsi yhteensä 336 hehtaaria vuonna 1988.

Peltoalaan viime vuosina kohdistetut toimenpiteet ovat jossain määrin johtaneet viljelyn alan supistumiseen, osin tilapäisesti. Satotason noustessa ja kotieläintuotannon supistuksessa on ilmeistä, että viljelijämät ja niiden viennistä valtiolle ja maataloudelle aiheutuvat kustannukset tulevat kohoamaan huomattavan korkeiksi. Mikäli erilaisilla maatalospoliittisilla toimenpiteillä ei viljelyksessä olevan pellon määrään kyetä tehokkaasti vaikuttamaan, kasvaa maatalouden vientikustannusosuus ylituotannosta merkittävästi.

Kun erityisesti rehuviljan ylituotantotilanteen ennustetaan muodostuvan normaaleina vuosina vaikeaksi jo lähitulevaisuudessa, on välttämätöntä muiden maatalospoliittisten toimenpiteiden rinnalla rajoittaa edelleen myös uuden pellon raivaamista. Tämän vuoksi ehdotetaan pellonraivausmaksusta annetun lain voimassaoloaikaa jatkettavaksi yhdellä vuodella. Samalla ehdotetaan lakiin tehtäväksi eräitä vähäisiä tarkistuksia ja muutoksia.

Voimassa olevan lain 3 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan pellonraivausmaksua ei peritä, jos sen määrä samalle omistajalle kuuluvien alueiden osalta ei ylitä vuosien 1987—89 aikana yhteensä 3 000 markkaa. Mainittua kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että pellonraivausmaksua ei perittäisi, jos sen määrä vuodessa ei ylitä 3 000 markkaa. Muutos helpottaisi tarvittaessa peltokuvioiden viljelyteknistä parantamista ilman, että toimenpiteillä olisi kokonaisuuden kannalta mainittavaa tuotantoa lisäävää vaikutusta.

Nykyisen lain mukaan lupa pellonraivaukseen voidaan myöntää pientilan rehuomavaraisuuden saattamiseksi enintään 75 prosentiksi karjan rehuntarpeesta niissä maamme pohjoisimmassa kunnissa, joissa elinkeinoja tuetaan luontaiselinkeinolain mukaisesti. Aluetta, jolla mainittu lupa voidaan myöntää, ehdotetaan laajennettavaksi niin, että se käsittäisi myös ne pohjoiset alueet, joilla viljan viljelyä ei käytännöllisesti katsoen voida harjoittaa. Näillä alueilla ei siis esimerkiksi makseta rehuviljan tuotantopalkkiota.

2. Taloudelliset vaikutukset

Pellonraivausmaksusta annetun lain voima-
saoloajan jatkaminen estäisi tehokkaasti uuden
pellon raivausta ja ehkäisisi siten maatalous-
tuotteiden, etenkin rehuviljan, viennistä aiheu-
tuvien kustannusten lisääntymistä. Maatalous-
tulolain (736/89) 15 §:n mukaan lisävienti ta-
pahtuisi lähinnä maataloustuottajien kustan-
nuksella. Yhden hehtaarin rehuviljasadon vien-
nistä aiheutuu noin 5 000 markan kustannus.
Tämän perusteella voidaan olettaa, että ilman
raivausta rajoittavaa lainsäädäntöä pellonrai-
vauksen synnyttämät vientikustannukset olisi-
vat useita kymmeniä miljoonia markkoja vuo-
dessa.

3. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivä-
nä tammikuuta 1990. Ennen mainittua ajan-
kohtaa suoritettuihin pellonraivauksiin sovelle-
taan aikaisemmin voimassa olleita säännöksiä.

4. Säättämisjärjestys

Lakiehdotus olisi käsiteltävä valtiopäiväjär-
jestyksen 68 §:n mukaisessa enintään yhdeltä
vuodelta kannettavaa veroa koskevassa säätä-
misjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Edus-
kunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki**pellonraivausmaksusta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan väliaikaisesti pellonraivausmaksusta 26 päivänä
kesäkuuta 1987 annetun lain (602/87) 1 §:n 3 momentti, 3 §:n 1 momentti, 3 a §:n 1 momentin 3
kohta ja 18 §,

sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 1 momentti, 3 a §:n 1 momentin 3 kohta ja 18 § 29 päivänä
joulukuuta 1988 annetussa laissa (1306/88), näin kuuluviksi:

1 §

Tämän lain mukaiset maksut katsotaan
osaksi maataloustulolain (736/89) 15 §:ssä tar-
koitettua maataloustuottajien osuutta maata-
loustuotteiden vientikustannuksista.

3 §

Pellonraivausmaksua on suoritettava 300
markkaa kultakin aarilta. Maksua ei kuiten-
kaan peritä, jos sen määrä samalle omistajalle
kuuluvien alueiden osalta ei ylitä vuosien
1987—1990 aikana vuodessa 3 000 markkaa.

3 a §

Pellonraivausmaksua ei ole suoritettava, jos
maatalouspiiri on ennen raivauksen aloittamis-
ta tehdystä hakemuksesta myöntänyt pellonrai-
vaukseen luvan. Lupa voidaan myöntää:

3) jos pellonraivaukseen on tarkoitus ryhtyä
pienitilan rehuomavaraisuuden saattamiseksi
enintään 75 prosentiksi karjan rehuntarpeesta
Enontekiön, Inarin, Kittilän, Kolarin, Muo-
nion, Pelkosenniemen, Posion, Sallan, Savu-
kosken, Sodankylän tai Utsjoen kunnassa taik-
ka muualla maassa, kun rehuomavaraisuus on
alentunut peltoa koskevan vuokrasopimuksen
päätyttyä hakijatilan, vuokranantajatilan tai
vuokratun alueen sisältävän vuokranantajati-
lan määräalan omistajanvaihdoksen takia eikä
paikkakunnalla ole vuokrattavissa peltoa; tai

18 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinä-
kuuta 1987. Sitä sovelletaan voimaantulopäivä-
nä ja sen jälkeen vuosina 1987—1990 aloitet-
tuihin pellonraivauksiin.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi- tuihin pellonraivauksiin sovelletaan aikaisem-
kuuta 1990. Ennen lain voimaantuloa suoritet- man lain säännöksiä.

Helsingissä 29 päivänä syyskuuta 1989

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Maa- ja metsätalousministeri *Toivo T. Pohjala*

L a k i

pellonraivausmaksusta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan väliaikaisesti pellonraivausmaksusta 26 päivänä kesäkuuta 1987 annetun lain (602/87) 1 §:n 3 momentti, 3 §:n 1 momentti, 3 a §:n 1 momentin 3 kohta ja 18 §,

sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 1 momentti, 3 a §:n 1 momentin 3 kohta ja 18 § 29 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa (1306/88), näin kuuluviksi:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Tämän lain mukaiset maksut katsotaan osaksi maataloustulolain 15 §:ssä (621/86) tarkoitettua maatalouden osuutta maataloustuotteiden vientikustannuksista.

Tämän lain mukaiset maksut katsotaan osaksi maataloustulolain (736/89) 15 §:ssä tarkoitettua *maataloustuottajien* osuutta maataloustuotteiden vientikustannuksista.

3 §

3 §

Pellonraivausmaksua on suoritettava 300 markkaa kultakin *täydeltä* aarilta. Maksua ei kuitenkaan peritä, jos sen määrä samalle omistajalle kuuluvien alueiden osalta ei ylitä vuosien 1987—1989 aikana *yhteensä* 3 000 markkaa.

Pellonraivausmaksua on suoritettava 300 markkaa kultakin aarilta. Maksua ei kuitenkaan peritä, jos sen määrä samalle omistajalle kuuluvien alueiden osalta ei ylitä vuosien 1987—1990 aikana *vuodessa* 3 000 markkaa.

3 a §

Pellonraivausmaksua ei ole suoritettava, jos maatalouspiiri on ennen raivauksen aloittamista tehdystä hakemuksesta myöntänyt pellonraivaukseen luvan. Lupa voidaan myöntää:

3) jos pellonraivaukseen on tarkoitus ryhtyä pientilan rehuomavaraisuuden saattamiseksi enintään 75 prosentiksi karjan rehuntarpeesta luontaiselinkeinolain 2 §:ssä tarkoitettulla alueella tai muualla maassa kun rehuomavaraisuus on alentunut peltoa koskevan vuokrasopimuksen päätyttyä hakijatilan, vuokranantajatilan tai vuokratun alueen sisältävän vuokranantajatilan määräalan omistajanvaihdoksen takia eikä paikkakunnalla ole vuokrattavissa peltoa; tai

3) jos pellonraivaukseen on tarkoitus ryhtyä pientilan rehuomavaraisuuden saattamiseksi enintään 75 prosentiksi karjan rehuntarpeesta *Enontekiön, Inarin, Kittilän, Kolarin, Muonion, Pelkosenniemen, Posion, Sallan, Savukosken, Sodankylän tai Utsjoen kunnassa taikka* muualla maassa, kun rehuomavaraisuus on alentunut peltoa koskevan vuokrasopimuksen päätyttyä hakijatilan, vuokranantajatilan tai vuokratun alueen sisältävän vuokranantajatilan määräalan omistajanvaihdoksen takia eikä paikkakunnalla ole vuokrattavissa peltoa; tai

Voimassa oleva laki

18 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1987. Sitä sovelletaan *lain* voimaantulopäivänä ja sen jälkeen vuosina 1987—1989 aloitettuihin pellonraivauksiin.

Ehdotus

18 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1987. Sitä sovelletaan voimaantulopäivänä ja sen jälkeen vuosina 1987—1990 aloitettuihin pellonraivauksiin.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1990. Ennen lain voimaantuloa suoritettuihin pellonraivauksiin sovelletaan aikaisemman lain säännöksiä.
